

at ærede Medlemmer, der har fæstet Lid til de Beregninger, som denne Sukkerordning hvilede paa, og som gik ud fra, at det sidste Aar i alt Fald skulde kunne hvile i sig selv uden at angribe det forrige Aars Overskud, nu er forbavtede og skuffede over det i finansielle Henseende beklagelige Resultat.

Det ærede Medlem Hr. Rode spurgte mig, hvorledes dette Resultat kunde fremkomme, thi, sagde han, da vi sluttede Rigsdagsarbejdet i Foraaret, troede vi, at Underskuddet vilde blive ca. 15 Mill. Kr., og nu meddeles det, at det bliver omtrent det dobbelte. Jeg skal derom sige, at det var paa et tidligere Tidspunkt end i Foraaret, at man var klar over, at de Forudsætninger, som Sukkerordningen hvilede paa, ikke vilde kunne holde, og at den daarlige Høst i Forbindelse med de svigtende Eksportforhold vilde medføre et stort Underskud. Allerede i en Skrivelse af 22. November f. A. meddelte Den overordentlige Kommission Landbrugsministeriet, at man anslog, at der vilde blive et Underskud paa 8 Mill. Kr. Og da Landbrugsministeriet ved Sukkerkampagnens Slutning havde udbedt sig et nyt Overslag vedrørende det forventede Resultat i finansielle Henseende, meddelte Den overordentlige Kommission i en Skrivelse af 12. Januar d. A., at Underskuddet under de foreliggende Omstændigheder maatte anslaaes til 15,7 Mill. Kr. Jeg formoder, det er denne Opgørelse i Januar, som Finansudvalget blev gjort bekendt med, det ærede Medlem siger til.

Forklaringen af, at det virkelige Underskud nu bliver saa meget større end i Januar forudsat, findes i følgende Forhold, som jeg skal tillade mig at anføre. I Den overordentlige Kommissions tidligere nævnte Overslag var Statens Overtagelsespris for Aarets Sukkerhøst opført til 98 Ø., et betydeligt højere Beløb, end der var regnet med ved de oprindelige Beregninger. Ikke desto mindre har Sukkerfabrikkerne senere meddelt, at Overtagelsesprisen vilde blive 1 Kr. 02 Ø. Denne Forhøjelse af 4 Ø. pr. kg har for hele Høsten, der var paa 124 Mill. kg, medført en Forværring i det finansielle Resultat paa mere end 5 Mill. Kr. Dernæst havde Kommissionen i sit Overslag regnet med en Eksport af 3,6 Mill. kg til Indtægt for Staten til en Overtagelsespris af 98 Ø. pr. kg. Der er imidlertid eksporteret betydeligt mere, det dobbelte, 7,2 Mill. kg, men paa Grund af de faldende Priser til kun 85 Ø. pr. kg. Paa dette Kvantum falder der saaledes et Tab paa omtrent 1 Mill. Kr. Hovedindtægtningen ved Sukkerordningen maatte under disse Forhold

søges i Salget af Industrisukker, hvis Pris som bekendt var fastsat til 1 Kr. 60 Ø. Da denne Pris imidlertid efterhaanden blev meget høj i Forhold til Verdensmarkedets Pris, aftog Salget betydeligt i de sidste Maaneder, fordi Sukkervarefabrikanterne med Hensyn til deres Indkøb afventede det Tidspunkt, nemlig 1. Oktober, da Sukkerordningen blev bragt til Ophør. I alt formindskedes Salget af Industrisukker fra 30 til 25 Mill. kg, hvilket bragte et yderligere Tab paa omtrent 5 Mill. Kr., idet Mindreforbruget maatte afsættes til Verdensmarkedets Pris, som var 65 Ø., i Stedet for de beregnede 1 Kr. 60 Ø. Paa den gamle Beholdning fra forrige Sukkerbeholdning har der været et mindre Tab paa op imod 1 Mill. Kr., ligesom der ogsaa har været et Tab ved Indløsning af Sukkermærker.

Den endelige Opgørelse er, som nævnt, under Udarbejdelse, og indtil den foreligger, ser jeg mig ikke i Stand til at meddele nøjagtigere Tal, end jeg her har givet. Men det vil ses, at i alt væsentligt er her Forklaringen paa, at Resultatet er blevet saa meget værre end forudset af Den overordentlige Kommission i Januar 1921.

En Sukkerordning som den, vi har haft nu i 3 Aar, og som vi nu endelig er blevet færdig med, er for Statskassen i et Aar som det, vi nu har oplevet, en overordentlig farlig Ting. Saa længe der er næsten ubegrænset Efterspørgsel udefra til svimlende høje Priser, er det ikke saa vanskeligt for Staten at gaa ind mellem Roedyrkerne og Verdensmarkedet; der kan da gives et meget stort Tilskud til Sukkerprisernes Nedsættelse paa Hjemmemarkedet og endda, naar Høsten er tilstrækkelig stor, indkasseres en betydelig Nettogevinst som Statskassens Andel i Eksportindtægterne. Men helt anderledes forholder det sig, naar Eksportmarkedet svigter og Verdensmarkedets Pris gaar ned under den Pris, som Staten har overtaget Sukkeret til.

Det Spørgsmaal, som ligger for, og som ogsaa har været rejst under Debatten, er nu dette, om ikke dette store Underskud ved Sukkerordningens Gennemførelse kunde have været forebygget eller i hvert Fald formindsket. Det ligger i Sagens Natur, at jeg gentagne Gange i Aarets Løb har haft dette Spørgsmaal fremme til Overvejelse, idet det, som nævnt, paa et tidligt Tidspunkt i Aarets Løb kunde forudses, at der vilde komme til at foreligge et betydeligt Underskud.

Saaledes som vi nu kan overse Sukkerprisernes Bevægelse i det Aar, der er gaaet, er det let at se, at det vilde have været hel-